

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

Ikt.szám:

Emlékeztető

Női Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport első üléséről

Budapest, 2013. 11.14.

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth tér 2-4., IV. emelet, 439/A. tárgyaló

Időpont: 2013. november 14.

Dr. Kiszely Katalin, EU és Nemzetközi Igazságügyi Együttműködésért Felelős Helyettes Államtitkár köszöntötte a jelenlévőket. Elmondta, hogy a mai ülés a megbeszéltek alapján a CEDAW egyezmény háttérjelentéseit fogják megvitatni. Elsősorban a civil szervezetek véleményére kíváncsiak.. Elmondta, hogy jelezte a miniszter úr, illetve az Human Rights Watch felé egyfajta képzésforma szükségességét az áldozati alapú nő jogi kodifikáció témakörében. Véleménye szerint a képzés anyagában meglehetne jeleníteni az áldozatelvűségnek a jegyeit is. Elmondta, hogy három miniszter (belügyminiszter, közigazgatási és igazságügyi miniszter, emberi erőforrások miniszter) kezdeményezésére létrejött egy munkacsoport, mely jövőhét kedden ülészik. A munkacsoport megalakulásának legfőbb oka a CAHVIO egyezmény, ugyanis szerinte megszületett a politikai akarat ennek aláírására. Például vizsgálják, hogy milyen kodifikációs környezet szükséges az egyezmény aláírásához. A CAHVIO egyezménynek legtöbb tétele az EMMI-hez tartozik, viszont pl. vannak migrációs tételei, mely a BM-hez, illetve a kodifikáció kérdése pedig a KIM feladatköre. Ezért szükséges a három minisztérium tevékenységének az összehangolása. Elmondta, hogy a múlt héten, az Isztambulban rendezett a CAHVIO-egyezmény első három évét tagláló konferencia résztvevője volt, melynek kezdeményezője Törökország volt. Az egyezmény nem lépett még hatályba, viszont már 27 ország aláírta. Az Európa Tanács tagállamai közül nyolc ratifikációra lenne szükség ahhoz, hogy a szerződés hatályba léphessen. Véleménye szerint a CAHVIO egyezmény ügye pozitív fordulatot vett és Magyarországon is megszületett a politikai akarat az aláírására.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

Pethő Annamária gratulál az első női világkonferencia megszervezéséhez. Elmondta, hogy a Nők a Magyar Nemzetért Közhasznú Egyesület két és fél évvel ezelőtt jött létre, valamikor a női érdekképviselő, a női közéleti szerepvállalást tűzte ki célul, azonban az elmúlt évek alatt a valóság nem tükrözte a meggyőződését, mára már nagy idealizmusnak tartja. Az egyesületet ért hamis állítások, sajtó támadások után az egyesület közgyűlése úgy döntött, hogy a női érdekképviselő mellett nem kíván többé kiállni. Ennek tekintetében az egyesületnek nincs jogosultsága a munkacsoportban való további részvételre. További jó munkát és együttműködést kíván. Hozzátette, hogy az egyesület Napfivér és Holdnővér Közhasznú Egyesületként fog továbbműködni a szeretet, a valódi és igaz értékek mentén a közjó szolgálatában. Elmondta, hogy az ellenük indított vizsgálatoknak, elszámoltatásoknak meg fognak felelni. Kijelentette, hogyha a továbbiakban, mint ügyvéd, mint magánszemély tud segíteni a munkacsoport munkájában, akkor azt szívesen teszi. Jelezte, hogy más tematikus munkacsoportokba meg fogják keresni az Egyesület helyét, azonban a női jogok képviselőjét nem vállalják tovább.

Dr. Kiszely Katalin megköszönte a felszólalást. Hozzátette, hogy a nők képviselőjét, azt mindenesetben tartásuk meg a jövőben is.

Pethő Annamária hozzátette, hogy egyetért az elnök asszonnyal és nem a kereszténység palástjába burkolózott emberekről van szó. Az egyesület elindult egykor egy úton, hogy a jobboldalon megjelenítse az emberi értékeket és örömmel vette, mikor létrejött a munkacsoport és az elnök asszony úgy kezdte a megnyitó beszédet, hogy az elmúlt 20 év alatt sok hátrányt kellett ledolgoznia a konzervatív kormányoknak, ebben a kérdésben. Kijelentette, hogy az egyesület megbízott elnökeként, mint nő, továbbra is képviselni fogja a nőkben rejlő erőt.

Dr. Kiszely Katalin megerősítette, hogy az elmúlt 20 év kormányai, nem csak a jobboldaliak adósak, azonban a jobboldali kormányok számára ez nemzetközi tény, ugyanis nem biztos, hogy a nők jogai szerepelnek a lista elején, mint megoldandó kérdések. Elmondta, hogy az eddigi kormányok ígértek, míg a jelenlegi tett is a kérdésben lépéseket, megalkotta például a kapcsolati erőszak tényállását. Hozzátette, hogy a további munkában is szívesen látják. Kérte, hogy most pedig térjenek rá a CEDAW jelentés témaköréhez. Véleménye szerint a nők jogaiban nincs baloldali és nincs jobboldali.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

Pap Enikő, a Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség munkatársa elmondta, hogy köszöni az elismerő szavakat a nőkongresszus kapcsán, melynek üzenete az volt, hogy a nemek egyenlősége, a nők jogai az egy demokratikus érték és emberi jogi kérdés, melyben szükséges a pártok fölötti egyezés. Formális prezentációval nem készültek, ennek két oka van. Az egyik, hogy már elkészültek a CEDAW záró észrevételek. A kormánzatnak az egyezményből adódó kötelessége, hogy adott időszakonként beszámoljon az ENSZ CEDAW Bizottságának, viszont a bizottság számít a civil szervezetek észrevételeire is. Ez több csatornán keresztül is lehetséges pl. árnyék v. alternatív jelentések készítése. (árnyékjelentés: elérhető a kormánzatnak a jelentése és a civil jelentés erre reflektál, alternatív jelentés: a kormányzati jelentéstől független civil jelentés – nincs erős formai eltérés). Mára már 10 oldalas terjedelmi korláttal kell prezentálni a témára vonatkozó helyzetet, ezáltal akik speciális témában akartak beszámolni, azok külön jelentést kellett, hogy készítsenek. Árnyékjelentés készítésén túl, mód van arra, hogy kiegészítő kérdéseket is feltegyenek, melyeket a bizottság a kormánzatnak is feltehet. Ezen kívül prezentációt is készíthetnek a civil szervezetek az általuk fontosnak tartott üzenetről. A szabályok szerint egy ország civil szervezeteinek a meghallgatására 10 perc jut. Érdekességként megemlítette, hogy a bizottsági tagok részt vehetnek egy közös ebéden a civil szervezetek képviselőivel, ahol egy óra „jut” az adott országra. Elmondta, hogy Magyarország tekintetében nagy volt az érdeklődés, ugyanis a 23 tagú CEDAW bizottságból kb. 10-11 tag jelen volt ezen az informális ebéden. Február 14-én csütörtökön volt a kormányzati meghallgatás. A meghallgatás során a CEDAW egyezmény alapján dolgozik a bizottság a konstruktív dialógus során, és cikkről cikke végig nézik az egyezményt, annak teljesítését. A kormánzat nagy számban képviseltette magát, melyet a bizottság is megjegyzett (kb. 22-en vettek részt). A civilek itt már nem szólhattak, viszont az elhangzottakra reagálva kiegészítő információt küldhettek a Bizottságnak. Az árnyékjelentésük kapcsán kiemeli, hogy a rendszerváltás óta nem foglalkoztak érdemben a nemek egyenlőségének kérdésével, illetve, hogy nem sikerült egy olyan hosszú távú stratégiát kidolgozni, mely egy valódi, átfogó állami építkezést tenne lehetővé. Ez igaz az intézményrendszerre is. Fontos üzenetnek tartja, hogy a női szervezetekkel való együttműködés hogyan alakul és ezek a szervezetek mennyire tudnak belefolyani a stratégia alkotás folyamatába. Kérdésként teszi fel, hogy a

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

kormányzat tervezi-e, hogy a záró észrevételeket széles körben disszeminálja, illetve olyan átfogó módon képzést szervezzen, ahogy azt a bizottság is elvárja. Végezetül elmondta, hogy több, mint 60 ajánlás van. Kérdezi, hogy ezzel kapcsolatban mik a kormányzat tervei.

Dr. Kiszely Katalin megköszönte, hogy **Pap Enikő** ismertette az eljárás folyamatát is. Kérdezi, hogy van-e olyan, aki készített jelentést?

Orsós Anikó az ERRC képviseletében elmondta, hogy az ERRC készített jelentést közösen a magyarországi női szervezettel. Több területet érintettek pl. roma nők jogai (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy terén), illetve a sterilizációs ügyeket. **Utóbbival kapcsolatban elmondta, hogy** két olyan ügy van, amelyben Magyarország érintett volt. Az egyik egy családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügy, a másik, pedig egy kényszer sterilizációs ügy. Az első kapcsán elmondta, hogy a bizottság által, 2005-ben megfogalmazott ajánlások nem teljesültek. Az egyik esetben kapott kompenzációt az érintett, míg a másik esetben nem.

Dr. Kiszely Katalin tájékoztatta, hogy ezek az ügyek alapvetően az EMMI-hez tartoznak, ezért nincsenek bővebb információi róla. Felkérte Dr. Tóth Tamás, főosztályvezető-helyettes urat, hogy ismertesse a KIM CEDAW ajánlásokkal kapcsolatos tevékenységét.

Dr. Tóth Tamás elmondta, hogy szükséges a közigazgatás szempontjából egy megfelelő munkamegosztás kialakítása, hogy ki az, aki az egyes ajánlásokkal foglalkozik, erre nézve javaslatot alakítanak ki. Az ajánlásokat nézve, vannak olyanok, amelyek több minisztérium együttműködését igénylik. A KIM hatáskörébe tartozó tevékenység tekintetében egy ajánlásban a Btk. módosításával már előrelépés történt, amely a kapcsolati erőszak tényállásának rögzítését jelentette. Jelezte, hogy érdekli a KIM-et, hogy a civil szervezetek, hogyan látják a szabályozást, valamint kérte, hogy éljenek észrevételeikkel, javaslataikkal. Elmondta, hogy vannak olyan sürgős ajánlások, melyekre Magyarországnak két éven belül reagálnia kell. Ide tartozik például az az ajánlás, amely felszólítja a Kormányt, hogy módosítsa az erőszakos közösülés Btk.-beli tényállását annak érdekében, hogy az áldozat önkéntes hozzájárulásának hiányán alapuljon. Kérte a részt vevőket, hogy ha tudnak részletekkel szolgálni a témában, akkor arról tájékoztatassák. Több téma, van a jelentés kapcsán, amelyről érdemes beszélni, de a távolfartásra vonatkozó szabályok érinteti körének tágítását vetette fel. Jelezte, hogy ezekre a kérdésekre, problémákra is várják a

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

véleményeket. Az előbb elhangzottakra reagálva elmondta, hogy az ajánlások anyagát magyar nyelven a kormányzat honlapján fogják publikálni.

Pap Enikő javasolta, hogy meg kell vizsgálni, hogy mik a kormányzat prioritásai. Foglalkozni kell pl. azokkal az ajánlásokkal, melyekre 2 éven belül reflektálni kell. Javasolják, hogy legyen egy ütemterv az egyezmény végrehajtására vonatkozóan, illetve akár a következő tematikus ülésen ezt meg is vitathatják. Fontosnak tartja, hogy elérhetőek legyenek a záró észrevételek, illetve, akár nyomtatott formában is hozzájuk lehessen jutni, mind az egyezményhez, mind a záró észrevételekhez. A távortartással kapcsolatban azt kérdezte, hogy hogyan áll a jogalkotási munka, mikorra várhatók a módosítások. Az erőszakos közösülés témakörében tett észrevétellel kapcsolatban elmondta, hogy nem az ő ajánlása, ez a nemzetközi jogban visszatérő fordulat. A nemzetközi jog és a CEDAW Bizottság javaslata az, hogy elegendő kell, hogy legyen az áldozat önkéntes hozzájárulásának hiánya. A párkapcsolati erőszaknál a sértettek körével kapcsolatban elmondta, a nemzetközi szervezetek azt támogatják, hogy a cselekmények legszélesebb körére, illetve a védett személyek teljes körére terjedjen ki a védelem. Mindenki, aki párkapcsolati erőszak áldozata védelmet kapjon, függetlenül attól, hogy házasátarsa-e az elkövető, illetve együtt élnek-e a partnerével.

Dr. Tóth Tamás megköszönte a választ. Elmondta, hogy mindenféle javaslatra igényt tartanak. Kiemelte, hogy még nincs azon a szinten a jogszabályalkotás, hogy határidőt tudjon mondani a módosítással kapcsolatban. Jelenleg a szakmai egyeztetések folynak. Szükséges a széleskörű egyeztetés, tehát hosszabb előkészítő munkát igényel. Jó dolognak tartja az ütemterv készítését, hiszen valóban szükséges a munkamegosztás tisztázása.

Dr. Kiszely Katalin hozzátette, hogy az ütemterv elkészítését, tartalmi részei kidolgozását az EMMI-nek kellene összefognia. Elmondta, hogy ők kezdeményezők tudnak lenni a távolságtartás törvényi tényállásának a megalkotása, de előtte mindenképpen fontos a civil szervezetekkel történő egyeztetés. Véleménye szerint célszerű lenne ezt megelőzni-e egyfajta képzéssorozatnak a megfelelő szerveknél (rendőrség, ügyészség, bíróság). Hozzátette, hogy minden tőle telhetőt meg fog tenni az ügy érdekében. Kiemelte, hogy az ütemterv javaslat elkészítését az EMMI-nek kellene meghatározni és ő ezt a CAHVIO Munkacsoport ülésén fel is fogja vetni. Véleménye szerint a távolságtartással kapcsolatos

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

javaslatokat lehetne a leghamarabb megvalósítani. Jelezte, hogy utána fog járni, hogy rendelkezésre állnak e megfelelően a különböző anyagok a nyilvánosság számára. Szerinte a javaslatok szerinti módosításoknak akadálya nincs. A távolságtartás törvényi tényállásával kapcsolatban úgy gondolja, hogy valamiféle folyamat már elindult az EMMI koordinálásával. A KIM feladata a jogszabály kodifikálása, tehát más a feladatköre, mint az EMMI-é. A KIM feladata a jogtechnikai rész és nem igazán a tartalmiak kidolgozása. Fontosnak tartják a párbeszédet a civil szervezetekkel, ezt bizonyítja az Emberi Jogi Munkacsoport létrehozása is. Szükségesnek tartja egy jó együttműködés létrehozását a civil szervezetekkel. Elmondta, hogy januárban készítenek egy összefoglalót és kérte a jelenlévőket, hogy ehhez tegyék hozzá javaslataikat. Az elkészített anyag pedig megvitatásra kerül februárban. Tájékoztatásul elmondta, hogy az itt elhangzottakat folyamatosan tolmácsolják tovább az illetékesek felé. Véleménye szerint a kompromisszumos gondolkodási mód felé tett lépések eredményesek. A jogalkotónak szüksége van a civil szervezetek által közölt tapasztalatokra, értékekre. Türelmet és bizalmat kért a munka sikerességéhez. Történelmi példákra hivatkozva elmondta, hogy a női jogok keletkezésének elismerése nem a távoli múlt hozománya, de a folyamat napjainkban gyorsul és fejlődik. Fontosnak tartja a kompromisszumokat a munkacsoport sikeres működéséhez. Biztosította a jelenlévőket arról, hogy fontos a véleményük és várják a javaslataikat minden témában. Elmondta, hogy a választások közeledte miatt törvénymódosításra egyre kevesebb lehetőség lesz, ugyanis információi szerint például a Parlament egy párszor fog ülésezni. Tájékoztatva továbbá a jelenlévőket, hogy egy törvény megalkotása nagyon hosszadalmas folyamat, ezért a civil szervezetek türelmét kérte. Kérdezte a jelenlévőket, hogy megfelelő-e az számukra, hogyha összegzik az eddig elhangzottakat.

Dr. Bence Rita, a TASZ képviselője elmondta, hogy van egy napirendi javaslata, amiről szeretné, hogyha beszélne a Tematikus Munkacsoport. Aktuális a meddővé tétel kérdése, ugyanis parlament előtt van az erre vonatkozó törvény szigorítása. A CEDAW nem csak a roma nők, hanem a fogyatékossgal élő nők sterilizálása kapcsán is nagyon komoly ajánlásokat tett. Fontos garanciákat beépíteni a szabályozásba, hogy ezeket a nőket, akik nem teljesen cselekvőképesek, akarattuk ellenére ne lehessen meddővé tenni. A fogyatékossgal élők tekintetében semmilyen garanciát nem találnak erre vonatkozóan,

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

csak az új Ptk. cselekvőképességre vonatkozó újításait. Kérdezte, hogy ezzel mi a várható ebben a tekintetben.

Dr. Kiszely Katalin elmondta, hogy nem tud a kérdésre válaszolni, ugyanis tartalmilag nem hozzájuk tartozik a téma. Úgy gondolja, hogy a Ptk. szabályozása nem lényegtelen, ugyanis a cselekvőképesség fogalmát az tisztázza (12-14 éves korig korlátozott például).

Dr. Bence Rita hangsúlyozta, hogy konkrét garanciális szabályozásokat nem találtak ezzel kapcsolatosan. A Ptk. szabályozza a cselekvőképességgel kapcsolatos szabályozókat, de ennek garanciái nem kerültek be a művi meddővé tétel törvénymódosítással kapcsolatos javaslatba, a CEDAW Bizottság ajánlása alapján. Hozzátette, hogy a fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ egyezmény konkrétan kimondja, hogy a fogyatékossgal élőknek alapjoga a családalapítás. Elmondta, hogy a kérdés aktualitása miatt szeretné, hogy valamiféle választ kaphatna a konkrét CEDAW Bizottság ajánlásával kapcsolatban, miszerint szükséges a fogyatékossgal élőkkel kapcsolatosan garanciák biztosítása, ne lehessen őket akaratuk ellenére meddővé tenni. Kutatásaik alapján 11 esetet regisztráltak, ahol meddővé tettek nőket, abból 9 gondnokság alatt állt, tehát a döntést nem ő hozta meg.

Dr. Kiszely Katalin elmondta, hogy a gondnokság alá való helyezésnek két formája van, melyet kizárólag a bíróság rendelhet el. Egyik formája a cselekvőképességet kizáró gondnokság és a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezés. Elmondta, hogy ő erre a kérdésre válaszolni nem tud, ugyanis nincs erről információja, de a kérdést továbbítani fogja az ebben illetékeseknek.

Dr. Bence Rita megköszönte a segítséget.

Dr. Kiszely Katalin javasolta, hogy összegezzék az eddig elhangzottakat. Véleménye szerint februárban lehetne esedékes a következő találkozó.

Rátkai Balázs a Külügyminisztérium ENSZ Főosztályának képviselőjében hozzászólásában elmondta, hogy sok kérdést kapnak a nemzetközi szervezetektől, hogy hogyan állnak az ajánlások teljesítésével, ezért arra kéri a jelenlévőket, hogyha időről időre történik valamilyen előrelépés, akkor arról értesítsék őket és akkor a képviselőten keresztül ők tájékoztatni tudják az érdeklődőket. Elmondta, hogy számukra praktikus lenne egy ütemterv elkészítése.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

.... Fontos, hogy a CEDAW ajánlásoknak megfelelő jogszabály szülessen. Ezen kívül a jogalkotás képzések tartása nélkül nem elegendő. Jelezte, hogy nem nagyon volt lehetőségük a tapasztalatokat megosztani, mert hiába juttatták el az észrevételeiket, nem vették azokat figyelembe.

Dr. Kiszely Katalin elmondta, hogy például a távolságtartás kapcsán az első dolga az volt, hogy adatokat gyűjtetett arról, hogy évente, hány rendőri intézkedés van és hány bírósági eljárás. Kiderült, hogy tulajdonképpen a rendőri intézkedések száma 14000 és 15000 között van Magyarországon minden éven, ezzel szemben a bírósági eljárások száma kb. 30-40. Látható tehát, hogy szignifikáns különbség van a két adat között. Elmondta, hogy tudják, hogy módosítani szükséges a távolságtartás törvényét, illetve azt is, hogy ehhez képzés is kell. Véleménye szerint történt előrelépés ezekben az ügyekben. A történések kivitelezését megnehezíti az, hogy több minisztériumhoz tartozhat a téma. A meddőség szabályozásáról szóló anyagot e-mailben el fogják küldeni az érintetteknek. Kéri, hogy amennyiben van kiegészítésük, akkor azt tegyék hozzá az anyagokhoz.

Dr. Kiszely Katalin megköszönte a részvételt és elmondta, hogy januárban küldik az összegzést és február elején pedig sor kerülhet a munkacsoporti ülésre.

Az emlékeztetőt hangfelvétel alapján készítette: Kavecsánszki Ádám

Látta: Princz Viktória kommunikációs munkatárs

Az emlékeztetőt jóváhagyta: Dr. Kiszely Katalin EU és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős helyettes államtitkár és Dr. Répássy Róbert, igazságügyért felelős államtitkár